

Hodie Christus natus est : hodie Sal-
vator apparuit : hodie in terra canunt
Angeli lætantur Archangeli :

In Nativitate Domini.

DUPLEX I. CLASSIS.

IN I. VESPERIS.

Antiphonæ.

EX pacificus ma-
gnificatus est,
cujus vultum
desiderat uni-
versa terra.

*Psalmi ut in j. Vesp. de
Communi Apostol. [2]*

2. Magnificatus est Rex
pacificus super omnes re-
ges universæ terræ.

3. Complēti sunt dies
Mariæ, ut páreret Fílium
suum primogénitum.

4. Scitôte quia prope est
regnum Dei : amen dico
vobis, quia non tardábit.

5. Leváte cápita vestra :
ecce appropínquat redém-
ptio vestra.

Capitulum. Tit. iij. b

Ppáruit benignitas,
et humanitas Sal-
vatoris nostri Dei,
non ex opéribus justitiæ

quæ fécimus nos sed se-
cúndum suam misericór-
diam salvos nos fecit.

Hymnus.

Jesu Redemptor om-
nium,
Quem lucis ante origi-
nem

Parem Paternæ glóriæ
Pater suprémus édidit.

Tu lumen, et splendor
Patris,

Tu spes perénis om-
nium,

Inténde quas fundunt
preces

Tui per orbem sérvuli.

Meménto, rerum Cóndi-
tor,

Nostri quod olim córpo-
ris,

Sacrata ab alvo Vírginis
Nascéndo, formam súp-
pseris.

Testátur hoc præsens dies,
Curréns per anni círcu-
lum,

Quod solus e sinu Patris
Mundi salus adveneris.

Huncastra, tellus, æquora,
Hunc omne, quod cœlo
subest,

Salûtis Auctórem novæ
Novo salútat cántico.

Et nos, beáta quos sacri
Rigávit unda sánguinis;
Natális ob diem tui

Hymni tribútum sólvi-
mus.

Jesu, tibi sit glória,
Qui natus es de Virgine,
Cum Patre, et almo Spí-
ritu,

In sempitérna sæcula.

Amen.

**Sic terminantur omnes
Hymni ejusdem metri, us-
que ad Epiphaniam.**

¶ Crástina die delébitur
iniquitas terræ. ✠. Et re-
gnábit super nos Salvátor
mundi.

Ad Magnif. Aña. Cum
ortus fúerit sol de cœlo,
vidébitis Regem regum
procedéntem a Patre, tam-
quam sponsum de thála-
mo suo.

Oratio.

Concède quæsumus
omnipotens Deus, ut
nos Unigéniti tui nova
per carnem nativitas líbe-
ret: quos sub peccáti jugo
vetústa servitus tenet. Per
eúndem Dóminum.

AD MATUTINUM.

Invitator. Christus natus
est nobis: * Veníte ad-
orémus. **Ps.** Veníte. 2.

Hymnus. Jesu Redém-
ptor. **ut supra.** 251.

In I. Nocturno.

Aña. Dóminus dixit * ad
me: Fílius meus es tu,
ego hódie génui te.

Psalmus ij.

Uare fremuérent
Gentes, * et pópu-
li meditáti sunt
inánia?

Astitérunt reges terræ,
et príncipes convenérunt
in unum * advérsus Dó-
minum, et advérsus Chri-
stum ejus.

Dirumpámus víncula eó-
rum: * et projiciámus a
nobis jugum ipsórum.

Qui hábitat in cœlis irri-
débit eos: * et Dóminus
subsannábit eos.

Tunc loquétur ad eos in
ira sua, * et in furóre suo
conturbábit eos.

Ego autem constitútus
sum Rex ab eo super Sion
montem sanctum ejus, *
prædicans præcéptum
ejus.

Dóminus dixit ad me: *
Fílius meus es tu, ego hó-
die génui te.

Póstula a me, et dabo
tibi Gentes hereditátem

tuam, * et possessioném
tuam términos terræ.

Reges eos in virga fér-
rea, * et tamquam vas
figuli confrínges eos.

Et nunc reges intelligi-
te: * erudímmini qui judi-
cátis terram.

Servíte Dómino in timó-
re: * et exsultáte ei cum
tremóre.

Apprehéndite disciplí-
nam, nequándo irascátur
Dóminus, * et pereátis de
via justa.

Cum exárserit in brevi
ira ejus, * beáti omnes,
qui confidunt in eo.

Aña. Dóminus dixit ad
me: Fílius meus es tu,
ego hódie génui te.

Aña. Tamquam spon-
sus * Dóminus procedens
de thálamo suo.

Psalmus xvij.

Cœli enarrant glóriam
Dei, * et ópera má-
num ejus annúntiat fir-
maméntum.

Dies diéi erúctat ver-
bum, * et nox nocti índi-
cat sciéntiam.

Non sunt loquélæ, neque
sermónes, * quorum non
audiántur voces eórum.

In omnem terram exívit
sonus eórum: * et in fines
orbis terræ verba eórum.

In sole pósuit taberná-

culum suum: * et ipse
tamquam sponsus procé-
dens de thálamo suo:

Exsultávit ut gigas ad
curréndam viam, * a sum-
mo cœlo egréssio ejus:

Et occúrsus ejus usque
ad summum ejus: * nec
est qui se abscondat a ca-
lóre ejus.

Lex Dómini immaculáta
convértens ánimas: * te-
stimónium Dómini fidéle,
sapiéntiam præstans pár-
vulis.

Justítiæ Dómini rectæ,
lætificántes corda: * præ-
céptum Dómini lúcidum,
illúminans óculos.

Timor Dómini sanctus,
pérmanens in sæculum
sæculi: * júdicia Dómini
vera, justificáta in semet-
ípsa.

Desiderabilia super au-
rum et lápidem pretiósium
multum: * et dulcióra
super mel et favum.

Etenim servus tuus cus-
todit ea, * in custodiédis
illis retribútio multa.

Delicta quis intélligit?
ab occúltis meis munda
me: * et ab aliénis parce
servo tuo.

Si mei non fúerint domi-
nátí, tunc immaculátus
ero: * et emundábor a
delicto máximo.

Et erunt ut compláceant
elóquia oris mei : * et me-
ditátio cordis mei in con-
spéctu tuo semper.

Dómine adjútor meus, *
et redéptor meus.

Añã. Tamquam sponsus
Dóminus procédens de
thálamo suo.

Añã. Diffúsa est * grátia
in lábiis tuis, proptérea
benedíxit te Deus in ætér-
num.

Psalmus rlv.

ERuctávit cor meum
verbum bonum : *
dico ego ópera mea Regi.
Lingua mea cálamus
scribæ, * velóciter scri-
béntis.

Speciósus forma præ fí-
liis hóminum, diffúsa est
grátia in lábiis tuis : *
proptérea benedíxit te
Deus in ætérnum.

Accíngere gládio tuo su-
per femur tuum, * poten-
tíssime,

Spécie tua et pulchritú-
dine tua * inténde, pró-
spere procéde, et regna,

Propter veritátem et
mansuetúdinem, et justí-
tiam : * et dedúcet te mi-
rabíliter dextera tua.

Sagittæ tuæ acútæ, pó-
puli sub te cadent, * in
corda inimicórum Regis.
Sedes tua Deus in sæcu-

lum sæculi : * virga dire-
ctiónis virga regni tui.

Dilexisti justítiam, et
odisti iniquitátem : * pro-
ptérea unxit te Deus Deus
tuus óleo lætitiæ præ con-
sórtibus tuis.

Myrrha, et gutta, et cásia
a vestiméntis tuis, a dó-
mibus ebúrneis : * ex qui-
bus delectavérunt te filiae
regum in honóre tuo.

Astitit regína a dextris
tuis in vestitu deauráto : *
circúmdata varietáte.

Audi filia, et vide, et in-
clína aurem tuam : * et
obliviscere pópulum tuum,
et domum patris tui.

Et concupiscet Rex decó-
rem tuum : * quóniam
ipse est Dóminus Deus
tuus, et adorábunt eum.

Et filiae Tyri in munéri-
bus * vultum tuum depre-
cabúntur : omnes dívites
plebis.

Omnis glória ejus filiae
Regis ab intus, * in fim-
briis áureis circumamícta
varietátibus.

Adducéntur Regi vírgi-
nes post eam : * próximæ
ejus afferéntur tibi.

Afferéntur in lætítia et
exsultatióne : * adducén-
tur in templum Regis.

Pro pátribus tuis nati
sunt tibi filii : * constitues

eos príncipes super om-
nem terram.

Mémores erunt nóminis
tui * in omni generatióne
et generatióne.

Proptérea pópuli confite-
búntur tibi in ætérnum : *
et in sæculum sæculi.

Añã. Diffúsa est grátia in
lábiis tuis, proptérea bene-
díxit te Deus in ætérnum.

V. Tamquam sponsus.
R. Dóminus procédens de
thálamo suo.

**Tres sequentes Lectiones
Isaie leguntur sine titulo.**

LECTIO j. Cap. ix.

Rimo témpore alle-
viáta est terra Zá-
bulon, et terra
Néphthali : et novíssimo
aggraváta est via maris
trans Jordánem Galilææ
Géntium. Pópulus qui am-
bulábat in ténebris, vidit
lucem magnam : habitán-
tibus in regióne umbræ
mortis, lux orta est eis.
Multiplicásti gentem, et
non magnificásti lætítiam.
Lætabúntur coram te, sic-
ut qui lætántur in messe,
sicut exsúltant victóres
capta præda, quando dí-
vidunt spólia. Jugum enim
óneris ejus, et virgam hú-
meri ejus, et sceptrum
exactóris ejus superásti
sicut in die Má dian. Quia

omnis violénta prædatío
cum tumúltu, et vestimén-
tum mistum ságuine, erit
in combustióne, et cibus
ignis. Párvulus enim na-
tus est nobis, et filius da-
tus est nobis, et factus est
principátus super húme-
rum ejus : et vocábitur
nomen ejus, Admirábilis,
Consiliárius, Deus, Fortis,
Pater futúri sæculi, Prin-
ceps pacis.

R. Hódie nobis cœlórum
Rex de Vírgine nasci di-
gnátus est, ut hóminem
pérditum ad cœlestia re-
gna revocáret. * Gaudet
exercitus Angelórum :
quia salus ætérna humano
géneri apparuit. **V.** Glória
in excélsis Deo, et in
terra pax homínibus bonæ
voluntátis.— Gaudet. Gló-
ria Patri. **Et repetitur**
R. Hódie nobis cœlórum.
usque ad V. Glória in ex-
celsis.

LECTIO ij. Cap. xl.

Consolámini, consolá-
mini pópule meus,
dicit Deus vester. Loquí-
mini ad cor Jerúsalem, et
advocáte eam : quóniam
compléta est malítia ejus,
dimíssa est iniquitas illius :
suscépit de manu Dómini
duplícia pro omnibus pec-
cátis suis. Vox clamántis

in deserto: Parate viam Domini, rectas facite in solitudine semitas Dei nostri. Omnis vallis exaltabitur, et omnis mons et collis humiliabitur: et erunt prava in directa, et aspera in vias planas. Et revelabitur gloria Domini, et videbit omnis caro pariter quod os Domini locutum est. Vox dicentis: Clama. Et dixi: Quid clamabo? Omnis caro foenum, et omnis gloria ejus quasi flos agri. Exsiccatum est foenum, et cecidit flos: quia spiritus Domini sufflavit in eo. Vere foenum est populus: exsiccatum est foenum, et cecidit flos: Verbum autem Domini nostri manet in aeternum.

R. Hodie nobis de caelo pax vera descendit: * Hodie per totum mundum mellisflui facti sunt caeli. **V.** Hodie illuxit nobis dies redemptionis novae, reparationis antiquae, felicitatis aeternae. — Hodie per.

Lectio iij. Cap. iij.

Consurge, consurge, induere fortitudine tua Sion, induere vestimentis gloriae tuae Jerusalem civitas sancti: quia non adjiciet ultra ut pertrans-eat per te incircumcisus

et immundus. Excute de pulvere, consurge, sede Jerusalem: solve vincula colli tui, captiva filia Sion. Quia haec dicit Dominus: Gratis venundati estis, et sine argento redimemini. Quia haec dicit Dominus Deus: In Aegyptum descendit populus meus in principio, ut colonus esset ibi: et Assur absque ulla causa calumniatus est eum. Et nunc quid mihi est hic, dicit Dominus, quoniam ablatus est populus meus gratis? Dominatores ejus inique agunt, dicit Dominus, et jugiter tota die nomen meum blasphematur. Propter hoc sciet populus meus nomen meum in die illa: quia ego ipse qui loquebar, ecce adsum.

R. Quem vidistis pastores? dicite, annuntiate nobis, in terris quis apparuit? * Natum vidimus, et choros Angelorum collaudantes Dominum. **V.** Dicite, quidnam vidistis? et annuntiate Christi nativitatem. — Natum. Gloria Patri. Natum.

In II. Nocturno.

Añã. Suscepimus * Deus misericordiam tuam in medio templi tui.

Psalmus lxxj.

Agnus Dominus, et laudabilis nimis * in civitate Dei nostri, in monte sancto ejus.

Fundatur exsultatione universae terrae mons Sion, * latera Aquilonis, civitas Regis magni.

Deus in domibus ejus cognoscetur, * cum suscipiet eam.

Quoniam ecce reges terrae congregati sunt: * convenerunt in unum.

Ipsi videntes sic admirati sunt, conturbati sunt, commoti sunt: * tremor apprehendit eos.

Ibi dolores ut parturientis, * in spiritu vehementi conteres naves Tharsis.

Sicut audivimus, sic vidimus in civitate Domini virtutum, in civitate Dei nostri: * Deus fundavit eam in aeternum.

Suscipimus Deus misericordiam tuam, * in medio templi tui.

Secundum nomen tuum Deus, sic et laus tua in finem terrae: * Justitia plena est dextera tua.

Laetetur mons Sion, et exultent filiae Judae, * propter judicia tua Domine.

Circumdante Sion, et com-

plectimini eam: * narrate in turribus ejus.

Ponite corda vestra in virtute ejus: * et distribuite domos ejus, ut enarretis in progene altera.

Quoniam hic est Deus, Deus noster in aeternum, et in saeculum saeculi: * ipse reget nos in saecula.

Añã. Suscepimus Deus misericordiam tuam in medio templi tui.

Añã. Orietur * in diebus Domini abundantia pacis, et dominabitur.

Psalmus lxxj.

Deus judicium tuum Regi da: * et justitiam tuam filio regis:

Judicare populum tuum in justitia, * et pauperes tuos in iudicio.

Suscipiant montes pacem populo: * et colles justitiam.

Judicabit pauperes populi, et salvos faciet filios pauperum: * et humiliabit calumniatorem.

Et permanebit cum sole, et ante lunam, * in generatione et generationem.

Descendet sicut pluvia in vellus: * et sicut stillicidia stillantia super terram.

Orietur in diebus ejus justitia, et abundantia pacis: * donec auferatur luna.

Et dominabitur a mari usque ad mare: * et a flumine usque ad terminos orbis terrarum.

Coram illo prouident Æthiopes: * et inimici eius terram lingent.

Reges Tharsis, et insulæ mûnera offerent: * reges Arabum et Saba dona adducent:

Et adorabunt eum omnes reges terræ: * omnes Gentes seruiant ei:

Quia liberabit pauperem a potente: * et pauperem, cui non erat adiutor.

Parcet pauperi et inopi: * et animas pauperum salvas faciet.

Ex usuris et iniquitate redimet animas eorum: * et honorabile nomen eorum coram illo.

Et vivet, et dabitur ei de auro Arabiæ, et adorabunt de ipso semper: * tota die benedicent ei.

Et erit firmamentum in terra in summis montium, superextolletur super Libanum fructus ejus: * et florebut de civitate sicut fœnum terræ.

Sit nomen ejus benedictum in sæcula: * ante solem permanet nomen ejus.

Et benedicentur in ipso

omnes tribus terræ: * omnes Gentes magnificabunt eum.

Benedictus Dominus Deus Israel, * qui facit mirabilia solus:

Et benedictum nomen majestatis ejus in æternum: * et replabitur majestate ejus omnis terra: fiat, fiat.

Añã. Orietur in diebus Domini abundantia pacis, et dominabitur.

Añã. Veritas de terra * orta est, et justitia de cœlo prospexit.

Psalmus lxxv.

Benedixisti Domine terram tuam: * avertisti captivitatem Jacob.

Remisisti iniquitatem plebis tuæ: * operuisti omnia peccata eorum.

Mitigasti omnem iram tuam: * avertisti ab ira indignationis tuæ.

Converte nos Deus salutaris noster: * et averte iram tuam a nobis.

Numquid in æternum irasceris nobis? * aut extendes iram tuam a generatione in generationem?

Deus tu conversus vivificabis nos: * et plebs tua lætabitur in te.

Ostende nobis Domine

miseriçordiam tuam: * et salutare tuum da nobis.

Audiam quid loquatur in me Dominus Deus: * quoniam loquatur pacem in plebem suam.

Et super sanctos suos: * et in eos, qui convertuntur ad cor.

Verumtamen prope timentes eum salutare ipsius: * ut inhabitet gloria in terra nostra.

Miseriçordia, et veritas obviaverunt sibi: * justitia, et pax osculatæ sunt.

Veritas de terra orta est: * et justitia de cœlo prospexit.

Etenim Dominus dabit benignitatem: * et terra nostra dabit fructum suum.

Justitia ante eum ambulabit: * et ponet in via gressus suos.

Añã. Veritas de terra orta est, et justitia de cœlo prospexit.

V. Speciõsus forma præ filiis hominum. **R.** Diffusa est gratia in labiis tuis.

Sermo sancti Leonis Papæ. **Serm. j. de Nativ. Domini.**

Leçtio iij.

Salvator noster, dilectissimi, hodie natus est: gaudeamus. Neque enim fas est

locum esse tristitiæ, ubi natalis est vitæ: quæ consumpto mortalitatis timore, nobis ingerit de promissa æternitate lætitiã. Nemo ab hujus alacritatis participatione secernitur.

Una cunctis lætitiæ communis est ratio: quia Dominus noster peccati, mortisque destructor, sicut nullum a reatu liberum reperit, ita liberandis omnibus venit.

Exsultet sanctus, quia appropinquat ad palmam: gaudeat peccator, quia invitatur ad veniam: animetur Gentilis, quia vocatur ad vitam.

Dei namque Filius secundum plenitudinem temporis, quam divini consilii inscrutabilis altitudo disposuit, reconciliandam auctori suo naturam generis assumpsit humani, ut inventor mortis diabolus, per ipsam, quam vicerat, vinceretur.

R. O magnum mysterium, et admirabile sacramentum, ut animalia viderent Dominum natum, jacentem in præsepio: * Beata Virgo, cujus viscera meruerunt portare Dominum Christum. **V.** Ave Maria, gratia plena: Dominus tecum. — Beata.

Lectio v.

IN quo conflictu pro nobis ínito, magno et mirábili æquitátis jure certátum est, dum omnípotens Dóminus cum sævis- simo hoste non in sua ma- jestáte, sed in nostra con- gréditur humilitáte : obji- ciens ei eámdem formam, eamdemque natúrám, mortalitátis quidem no- stræ partícipem, sed pec- cáti totíus expértem. Alié- num quippe ab hac nati- vitáte est, quod de ómni- bus légitur : Nemo mun- dus a sorde, nec infans, cujus est unius diéi vita super terram. Nihil ergo in istam singulárem nati- vitátem de carnis concu- piscéntia transívit, nihil de peccáti lege manávit. Virgo régia Davidicæ stir- pis elígitur, quæ sacro gra- vidánda fetu, divínám hu- manámque prolem prius concíperet mente, quam corpore. Et ne supérni ignára consílii ad inusítá- tos pavéret affátus, quod in ea operándum erat a Spírítu sancto, collóquio discit angélico : nec dam- num credit pudóris, Dei Génitrix mox futúra.

R. Beáta Dei Génitrix María, cujus víscera intá-

cta pérmanent : * Hódie génuit Salvatórem sæculi. **V.** Beáta, quæ crédidit : quóniam perfécta sunt ómnia, quæ dicta sunt ei a Dómino. — Hódie.

Lectio vj.

AGamus ergo, dilectís- simi, grátias Deo Pa- tri, per Filium ejus in Spí- rítu sancto : qui propter multam caritátem suam, qua diléxit nos, misértus est nostri : et cum essémus mórtui peccátis, convivifi- cávit nos Christo, ut essé- mus in ipso nova creatú- ra, novúmque figméntum. Deponámus ergo véterem hóminem cum áctibus suis : et adépti participatiónem generatiónis Chri- sti, carnis renuntiémus opéribus. Agnósce, o Chri- stiáne, dignitátem tuam : et divinæ consors factus natúræ, noli in véterem vilitátem degéneri con- versatióne redire. Memén- to, cujus cápitis, et cujus corpóris sis membrum. Reminíscere, quia érutus de potestáte tenebrárum, translátus es in Dei lumen et regnum.

R. Sancta et immaculáta virgíntas, quibus te láu- díbus éfferam nésco : * Quia quem cæli cápere

non póterant, tuo grémio contulisti. **V.** Benedicta tu in muliéribus, et benedi- ctus fructus ventris tui.— Quia. **Gloria Patri. Quia.**

In III. Nocturno.

Aña. Ipse invocábit * me, allelúia : Pater meus es tu, allelúia.

Psalmus lxxvij.

Misericórdias Dómi- ni * in ætérnum cantábo.

In generatiónem et ge- neratiónem * annuntiábo veritátem tuam in ore meo.

Quóniam dixísti : In ætér- num misericórdia edificá- bitur in cælis : * præpará- bitur véritas tua in eis.

Dispósui testaméntum eléctis meis, jurávi David servo meo : * usque in ætérnum præparábo se- men tuum.

Et edificábo in genera- tiónem et generatiónem * sedem tuam.

Confitebúntur cæli mira- bília tua Dómine : * ét- enim veritátem tuam in ecclésia sanctorum.

Quóniam quis in núbibus æquábitur Dómino : * sí- milis erit Deo in filiis Dei?

Deus, qui glorificátur in consílio sanctorum : * ma- gnus et terríbilis super

omnes qui in circúitu ejus sunt.

Dómine Deus virtútum quis símilis tibi? * potens es Dómine, et véritas tua in circúitu tuo.

Tu domináris potestáti maris : * motum autem flúctuum ejus tu mítigas.

Tu humiliásti sicut vul- nerátum, supérbum : * in bráchio virtútis tuæ dispersísti inimícos tuos.

Tui sunt cæli, et tua est terra, orbem terræ et ple- nitúdinem ejus tu fundá- sti : * Aquilonem et mare tu creásti.

Thabor et Hermon in nó- mine tuo exsultábunt : * tuum bráchium cum po- téntia.

Firmétur manus tua, et exaltétur dextera tua : * justítia et judícium præ- parátio sedis tuæ.

Misericórdia et véritas præcédent faciém tuam : * beátus pópulus, qui scit jubilatiónem.

Dómine, in lúmine vultus tui ambulábunt, et in nó- mine tuo exsultábunt tota die : * et in justítia tua exaltabúntur.

Quóniam glória virtútis eórum tu es : * et in bene- plácito tuo exaltábitur cornu nostrum.